

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROSKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Koroški Slovenec, uredništvo, Klagenfurt, Viktringerring 26

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. Posamezna štev. 10 Rpf

Stane četrtletno: RM 1.—; celoletno: RM 4.—
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Manjšinsko vprašanje napreduje!

Dogodki letošnje jeseni so za nas tako važni, da ne bo odveč, ako poskusimo pogledati malo nazaj, da dobimo potreben pregled razvoja manjšinskega vprašanja in si iz tega skušamo ustvariti pogled v bodočnost.

Dvajset let je minulo, odkar se je končala svetovna vojna. Takrat je načelo samoodločbe narodov buknilo na dan. Nastalo je nekaj novih držav. Ni se pa posrečilo dati vsakemu narodu lastno državo. Okoli 40 milijonov ljudi v Evropi je ostalo izven svojerodnih držav, postali ali ostali so narodne manjšine v državah drugih narodov. Za nadomestilo, da ne more živeti vsak narod ves v lastni narodni državi, so mirovne pogodbe določile posebno zaščito za posamezne člane narodnih manjšin. Izvedbo te zaščite naj jamči Zveza narodov.

Kmalu po svetovni vojni se združijo predvsem na pobudo nemških manjšin vse evropske manjšine v posebno organizacijo, ki se zbira vsakoletno na kongresih. Ker je jamstvo za manjšinsko zaščito prevzela Zveza narodov, so se manjšinski kongresi vršili začetka vedno na sedežu Zveze narodov, v Ženevi, in sicer navadno pred njenim jesenskim — glavnim — zasedanjem.

Naloga kongresov je bila in je še, da ideja samoodločbe narodov ne zamre, ampak živi, se širi in pogloblja. To delo so kongresi vršili: določili in utemeljili so jasno odnose manjšin do lastne države, a tudi do lastnega naroda in njegove kulture; utemeljili tudi, da zaščita posameznikov nima pomena, dokler se ne zaščiti vsaka manjšina kot skupnost. S temi sklepi je kongresno vodstvo vsako leto trkalo na vrata Zveze narodov in zahtevalo, sklicujoč se na prevzeto jamstvo, polno upoštevanje.

Vedno bolj so narodne manjšine uvidevale, da jim Zveza narodov noče in ne more nuditi nobene pomoči. A navzlic temu je ideja narodnih pravic posameznih manjšin postajala vedno močnejša. 40 milijonov ljudi v Evropi si je osvojilo misli in sklepe manjšinskih kongresov, ker jim ti morejo zagotoviti varstvo jezika, omogočiti kulturne vezi z maternim narodom in delo za oboje. Porast ideje narodnih pravic so deloma simpatično, deloma z bojznijo zasledovali tudi večinski narodi, kakor so pač bili zainteresirani, ali so imeli svoje rojake v tujih državah ali pa tuje v lastnih. Ideja, da ima vsak narod in vsak del naroda naravno pravico, da ohrani in goji svoj jezik in svojerodno kulturo, je postala tako močna, da ji ni moglo več škodovati, ko je Zveza narodov vedno bolj izgubljala svoj ugled, tudi ne, ko so izstopile velike in važne države iz nje ter se začele notranje urejevati po novih smernicah. Ne samo, da manjšine vsled tega niso izgubile svojih glav, ampak reči se mora, da so celo z razumevanjem spremljale novo urejevanje, ker so pač uvidele, da jim enotno urejene in vódene države lažje nudijo narodne pravice kakor pa države, v katerih so oziri in spori med različnimi strankami.

Veliko določb mirovne pogodbe je že med staro šaro, ideja samoodločbe narodov pa ni samo živa, ampak je izpopolnjena, četudi njena varuhinja spi. To je pač zasluga manjšinskih kongresov in skupin, ki so na njih sodelovale, v prvi vrsti nemških, ker je teh največ in so najmočnejše. Važno zaslugo pa imajo tudi vse druge skupine, ki so skrbele, da so kongresi ohranili mednarodni značaj. Da smo pri tem največ doprinesli Slovenci, ki smo dali najzmožnejšega sodelavca v osebi mednarodno-uglednega predsednika, nihče ne bo tajil.

Ali bi bili mogoči dogodki letošnje jeseni, ako bi z Zvezo narodov zaspala tudi ideja manjšinskih pravic, ko je bil zavoljo ene manjšine ogrožen mir v celi Evropi? Le, ker je bila ta ideja živa in močna, so jo mogli porabiti sudetski Nemci in vodja Velike Nemčije, da so se zrušile naravne, zgodovinske in obrambne meje ter se priključili sudetski Nemci maternemu narodu in so jo mogli porabiti Slovaki in podkarpatski Rusi, da so dobili avtonomijo. Pa še več in to je za nas silno važno! Ker je v Monakovem zmagalo sploš-

no načelo samoodločbe narodov nad vsemi drugimi oziri, sta šli Nemčija in Čehoslovaška korak naprej. Kljub priključitvi sudetskih Nemcev k Veliki Nemčiji je ostalo še veliko Nemcev v Čehoslovaški in Čehov v Nemčiji, zato sta obe državi sklenili pogodbo o medsebojni zaščiti teh manjšin po načinu, ki se ga je prej bala vsaka država, češ, da bi bil vmešavanje v njene notranje zadeve. S tem sta državi pokazali novo pot za reševanje manjšinskih pravic prav po načelih manjšinskih kongresov o narodni skupnosti in njenih odnosih do države.

S tem je najmočnejša avtoritarna država pokazala, da zna in more rešiti narodnostno vprašanje, ki ga Zveza narodov ni znala. Prepričani smo, da je način nemško-češke rešitve začetek novodobnega reše-

vanja manjšinskega vprašanja, ki ne bo ostal pri začetku, ker tako zahtevata doslednost enotnega vodstva avtoritarne države in ponos, da tako vodstvo more reševati tudi najtežja vprašanja, ki si jih niti demokratične države in ne Zveza narodov niso upale reševati. Tako moramo tudi razumeti uvodni članek uradne „Wiener Zeitung“ od 27. nov. t. l., kinosinastlov: „Minderheitenschutz wie er sein soll.“ Mogoče bo manjšinsko vprašanje prvo prihodnje mednarodno vprašanje, ki se bo reševalo. Da bi s tem bila odstranjena velika nevarnost za evropski mir, so pokazali ravno minuli dogodki. P.

Novo narodno zastopstvo v Jugoslaviji.

Minulo nedeljo so se v Jugoslaviji vršile volitve v Narodno skupščino. Volilnih upravičencev je bilo nad 4 milijone, 2030 kandidatov se je borilo za 371 poslanskih sedežev. Vladni listi Jugoslovanske radikalne zajednice (JRZ) sta stali nasproti lista združene opozicije z hrvaškimi voditelji dr. Mačkoma na čelu in lista dr. Ljotiča, desničarsko usmerjenega vodje tako zvanega narodnega preporoda.

Predvolilni boj je bil prav živahen. V Sloveniji je dosegel svoj višek z govori dr. Stojadinoviča in dr. Korošca v Ljubljani, katerih prvi je med drugim dejal: „Naša naloga je ta, da izpolnimo oporoko tistih, ki so se za to državo borili in ki so ustvarjali. Vi vsi, ki ste seme izkvravelega naroda.“ je naročil pokojni Jan. Ev. Krek v svojem političnem testamentu Jugoslovanom, „vi vsi mislite le eno: Kako boste zedinjeni posvetili vse sile, vse svoje sposobnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce jugoslovanski državi za njen procvit, kulturo in blagostanje“. In največji živi Slovenec dr. Korošec je rekel takrat, ko se je ustvarjala ta država: „Ni je več sile, ki bi mogla ločiti Slovenca, Hrvata in Srba!“ K notranje-političnemu programu je predsednik vlade zatrdil, da ima

JRZ v svojem programu najširše samouprave kot osnovo za ureditev notranjega življenja in javne uprave.

Volitve same so potekle mirno in v popolnem redu. Volilni zakon predvideva, da pripade stranki z največ glasovi tri petine vseh poslanskih mest v Skupščini, medtem ko si ostale sedeze ostale stranke sorazmerno po številu svojih pripadnikov razdelijo. O volilnem izidu smo ob zaključku lista izvedeli, da je zmagala vladna stranka z ogromno večino glasov. Pripade ji nad 300 poslancev, medtem ko bo štela vsa opozicija le 60 legitimiranih zastopnikov. V Sloveniji si je JRZ priborila štiri petine vseh glasov, petino združena opozicija, dočim Ljotičeva stranka ni dosegla niti celine odstotka oddanih glasov. Tudi v ostalih predelih države izvemši Hrvatske, kjer je ljudstvo strnjeno glasovalo za dr. Mačka, ima jugoslovanska vlada pretežno večino. (Točne podatke volilnega izida priobčimo v naslednji številki. Op. ur.)

Sredi januarja se sestane nova Skupščina h prvemu zasedanju. Velike naloge v področju notranje in zunanje politike jo čakajo, izvedla jih bo oprta na zaupnico, ki jo je izrekel narod minulo nedeljo.

Francosko-nemška sprava.

Minuli teden sta nemški in francoski zunanji minister podpisala izjavo sledeče vsebine: Nemška in francoska vlada sta prepričani, da so dobri odnošaji in dobro sosedstvo med Nemčijo in Francijo temelji evropskega miru. Zato se bosta obe vladi prizadevali, da se bosta vsikdar sporazumevali. Med Francijo in Nemčijo ni nerešenih ozemeljskih vprašanj, državno mejo priznavata za končno veljavno. Vladi ostaneta v stalnem stiku in se bosta vzajemno posvetovali o vprašanjih, ki bi utegnili dovesti do mednarodnih težkoč. Glede odnošajev s tretjimi državami si pridržujeta samostojnost.

Sporazum je v Franciji in Nemčiji prijetno odjeknil in obeta se doba boljšega razmerja obeh držav.

Francija in Italija.

Daladier-ova vlada je v poslanski zbornici dobila zaupnico za svojo zunanjo in notranjo politiko. V široko zasnovanem govoru je Daladier poslancem razložil, da za rešitev države ni druge poti. Medtem ko se je razmerje do Nemčije ublažilo, raste napetost do Italije. Na italijanske zahteve po francoski posesti so sledile v Franciji velike demonstracije, pri katerih se je dijaštvo norčevalo z Italijo z napisi „Benetke k Franciji“, „Vezuv k nam!“, medtem ko je v Afriki prišlo do spopadov. Nastali spor bi lahko imel še daleko-sežne posledice.

Vprašanje Ukrajine stopa v ospredje.

Čehoslovaška vlada je Podkarpatski Ukrajini zagotovila ravnopravnost z ostalima deloma v državi. Medtem so se oglasili ukrajinski poslanci

v Poljski, ki zastopajo nad 7 milijonov rojakov, in v varšavskem sejmu zahtevali samopravo za ukrajinsko ozemlje v Poljski. Predlog je vzbudil med Poljaki vihar ogorčenja in bojazen, da se pričinja velikopotezna akcija na škodo Poljske. V ostalem svetu je ukrajinska zahteva v Varšavi vzbudila veliko zanimanje. Ukrajinsko glasilo v Čehoslovaški pa je priobčilo uvodnik z naslovom „Križani narod“, v katerem podaja silovito trpljenje Ukrajincem v zadnjem stoletju. Sovjeti so odgovorili na svoj način s takojšnjo aretacijo vodilnih Ukrajincev.

Angleški list o Španiji.

Angleški list „Times“ z dne 24. m. m. prinaša zanimivo poročilo iz Španije. V njem se pravi med drugim:

Veliki greh moderne demokracije je, da hoče imeti vedno prav. Naša demokracija noče vedeti, da so oblastniki v Madridu in pozneje v Barceloni poklali 400.000 nedolžnih Špancev. Rdeči Španci se sedaj zagovarjajo, češ, da ogrožata Španijo Nemčija in Italija in Anglija nacionalni Španiji noče priznati pravic boreče se stranke. Republikanska Španija trpi pomanjkanje, je slabo organizirana in tudi nima več orožja. Franco trdi, da je tretjina njegove armade oborožena z orožjem republikancev. Sedaj si vojni material nacionalisti oskrbujejo sami. Vojno bodo nadaljevali tudi v zimi. Nacionalne pokrajine Španije so pomirjene, ljudstvo gradi novo domovino. Dela je dovolj in je dobro plačano. Tudi v republikanskem delu Španije moli večina ljudstva za Francovo zmago. Veliko tisoč bivših republikanskih bojevnikov se bori sedaj v nacionalnih vrstah. — Angleški list zaključuje: Devet desetjin vsega španskega ljud-

stva je s celim srcem za nacionalno Španijo. To bi morali vedeti voditelji angleških delavcev in ne sklepati zoper Francove ukrepe in pri delavcih nabirati denar za barcelonsko vlado.

Izgube Čehoslovaške. Novi prezident čehoslovaške republike je o priliki sprejema diplomatskega zbora navedel žrtve, ki jih je doprinesla Čehoslovaška za evropski mir: Čehoslovaška je izgubila 41.595 kv. km, 4700 občin, 749.214 hiš ter 4.922.440 prebivalcev, kar pomeni tretjino vsega prejšnjega prebivalstva. Čehoslovaški ostane še 98.921 kv. km površine, 11.000 občin, 1.550.000 hiš in 9.807.096 prebivalcev. Prebivalstvo se deli tako: 8.527.000 je Čehov in Slovakov, 512.000 Rusinov in Ukrajincev, 338.000 Nemcev, 100.000 Madžarov, 4000 Poljakov in 120.000 židov.

Čehi in Jugoslavija. Čehoslovaški listi odobrujejo zunanjo politiko Jugoslavije in se veselijo naklonjene zaveznice. Olomuški „Našinec“ pravi: „Jugoslavija je izmed držav Male zveze prva našla pot v zunanji politiki. Je to pot male države med dvema močnima sosedoma. Z njima se je treba sporazumeti, to je dokazala Jugoslavija. Na srečo Jugoslavlani nimajo veliko tujejezičnih manjšin, ki so državi samo v breme. Napram naši državi se Jugoslavija ni spremenila. Dvakrat je skupno z Rumunijo nastopila v Budimpešti v čehoslovaški prilogi. Ko se naše razmere uredijo, bodo tudi gospodarski stiki z Jugoslavijo še trdnjši.“

Anglija posreduje za Francijo v Rimu. Italijanske težnje po Korziki, Tuniziji in afriškem Džibutiju so vzbudile veliko nevoljo Francije. Že prej obstoječa napetost med obema državama se je poostriala. Posredovanje je ponudila Anglija. Še v decembru baje odpotujeta Chamberlain in Halifax v Rim, kjer se bosta trudila za pomirjenje francosko-italijanskega napetega razmerja.

Klajpedski Nemci hočejo k Nemčiji. Minulo nedeljo so se v Litvi vršile volitve v klajpedski dež. zbor. Nemci, združeni pod vodstvom dr. Neumanna, so držali polno disciplino in tako poudarili, da budno čuvajo nad pravico samoodločevanja. Inozemski listi dostavljajo, da bo Litva klajpedskim Nemcem sedaj dovolila dalekosežno samoupravo, nekateri pa napovedujejo celo že priključitev Klajpede (Memelgebiet) k Nemčiji.

Ostala politika. Kancler Adolf Hitler je imel o priliki otvoritve druge razstave stavbarstva in rokodelstva v Münchenu velik govor, v katerem je poudaril, da hoče narodni socializem z monumentalnimi stavbami dokazati veličino svoje dobe. — Berlin poseti predsednik osrednje čehoslovaške vlade dr. Beran. — Novi ogrski zunanji minister je postal grof Czaky, ki je velik prijatelj Nemčije in Italije. — Rumunija je zaprla na tisoče članov fašistične Železne garde. Nemiri med ljudstvom naraščajo. — Svetovne razstave v New Yorku se bo udeležilo 14 državnih poglavarjev tako, da bo začel z novim letom govoril vsako nedeljo po eden državni poglavar. — Če se velike države ne bodo mirno poravnale, grozi Evropi na pomlad

vojna, je izjavil južnoafriški državnik Pirow po posetu velikih evropskih držav. — Čehoslovaška vlada odstranjuje vse sledi za dr. Benešem in Masarykom. — Sovjetski notranji minister Ježov, ki je vodil vse politične procese zadnjih let, je odstopil baje iz zdravstvenih razlogov. — Kitajci so začeli napadati Kanton. Njihova vojska šteje nad pol milijona vojakov. — V Limi, glavnem mestu južno-ameriške države Peru, zasedajo zastopniki vseh ameriških držav in se razgovarjajo o gospodarskem in političnem sodelovanju ameriškega kontinenta. — Iz bojov v Palestini navajajo nemški listi, da so Angleži v zadnjih 2 letih pognali v zrak 15.000 hiš, ubili 18.000 arabskih ujetnikov ter zaprli tri četrtine arabskih voditeljev. — V Avstraliji je divjal strahovit orkan. — Nemško letalo „Condor“ je moralo na povratku iz Tokia pristati na morju. Posadka se je rešila.

Na svoji zemlji svoj gospod!

„V objemu matere-zemlje“ je bil nedavni naš slavospev, v katerem smo zrlili veliki vpliv, ki ga ima zemlja na svoj rod. Danes se hočemo poglobiti v dolžnosti, ki jih imamo mi do matere-zemlje.

Kri in zemlja, toliko se govori danes o obeh čudesih, ki naj poživita novi rod, da bo živel iz zemlje in za zemljo večno zvest sebi. Da rod ne bo nikomur v nadlego, kakor sta brezdomovince cigan in žid, ki morata okrog po svetu, nikjer priljubljena in nikjer domača. Mi imamo svojo zemljo, katero so posedovali in negovali naši prednamci ter nam jo izročili v oskrbo, da jo neokrnjeno in neoskrunjeno ohranimo potomcem. Ohranimo in čuvajmo našo zemljo, s krvjo in znojem našega rodu napojeno, varujmo naše domove in kmetije, žive mejnike slovenskega sveta ob sončnih gričkah Zile, ob naših jezerih in ob rodovitnih poljih to- in onstran Drave!

Rod in zemlja sta eno. Z izgubljenjo zemljo je rod izgospodaril. Tega zgodovinskega zakona so se nekdanji narodi predobro zavedali in so zato čuvali svojo posest v zakonih in pravu. Že staro rimsko pravo razlikuje med „res mancipi“ in „res nec mancipi“, t. j. posestjo, ki je bila prosta ali izvzeta iz prometa. Italijanska zemlja ni nikoli mogla postati last nerimskih ljudstev. Ko je stari Rim posedel ozemlje okrog Sredomolja, je v pohlepu po tuji zemlji pozabil na svojo lastno. Sledil je razdor in za njim propast rimskega imperija. Stari Slovani in Germani so svojo zemljo čuvali pred tujcem na ta način, da so jo proglasili za lastnino soseščin, katerih družine so vsaka svoj odmerjeni kos posesti obdelovale in upravljale. Novo rimsko pravo je nato zemljo razdelilo na posamezne družine in osebe. Samo stoletje je od tega, ko je zemlja pri nas postala zasebnikova last, v trgovini pa navadno blago, ki se kupuje in prodaja. V tem času se je začela naša narodna posest drobiti, prihajali so v naše vasi nedoma-

čini in jemali kos za kosom. Ob jezerih in še drugod so se začele košariti bahave vile, domače ljudstvo pa je obubožalo.

Na svoji zemlji svoj gospod! To je v programu narodno-socialistične Nemčije. Narodnemu socializmu zemlja ni več navadno blago, ki se prodaja in kupuje, zemlja ni več brezpogojno zasebnikova last, marveč je lastnina narodne družine. To narodno-socialistično načelo mora veljati tudi za našo slovensko narodno družino.

Kriza zadnjih let je zapustila tudi med nami le preobčutne rane. Gledati smo morali, kako je padal mejnik za mejnikom. Pri tem smo se vse preveč zanašali na pomoč od drugih, sami pa se svoje lastne naloge premalo zavedali. Marsikod smo postali računarji in profiterji in pozabili čuda in tajne naše zemlje. Iztrgali smo se mnogokod iz njenega objema in prezrili veličino njenih sil. A zemlja se ne da ponižati v dekle in ne daje potuhe nezvestobi in računarstvu. Zato je ustvarjena, da ji rod služi z ljubeznijo, bistro pametjo in marljivostjo. Kakor knjiga modrosti je, razgrnjena pred vsakomur, ki jo obdeluje v potu svojega obraza in ji žrtvuje svoje sile in moči. Svojim zvestim le odpre poslednje zatvornice svoje rodosti in se jim izroči vsa, da je vsa njihova.

Grešili smo nad svojo zemljo. Jemali smo in jemali in ji nič dajali. Sekali in sekali, pa nič posadili. Ostali so prazni gozdovi, izčrpana polja, zadolženi domovi.

A še je naša in ostati mora večno naša! Naj gre v naše vrste, med gospodarje in mladino klic, naj ga čujejo še oni, ki jim po mestih in tovarnah sredi zatohlosti vedno spet zadiši po senu in rožmarinu in ki zahrepenijo po delu in trudu na domači grudi: Varujmo našo slovensko zemljo! Ljubimo jo z visoko ljubeznijo ustvarjajočega človeka! Tisočero možnosti praktične ljubezni do lastne grude nudi moderna gospodarska in kmetijska veda. Intenziviranje poljedelstva, modernizacija živinoreje, umno sadjarstvo, napredno gozdarstvo, v tem je praktična ljubezen do lastne zemlje. **Vnaprej pa nam je vsem potrebna notranja preusmeritev gledanja zemlje. Zemlja nam mora spet biti živi kos božje narave in mi moramo biti sami samo delček te božje narave.** Le tako ji zamoremo vtisniti svoj lastni pečat, svoje slovensko obličje. Kmetovanje ni rokodelstvo, marveč prva umetnost, kateri more služiti samo podušeavljen, notranje bogat in razgiban človek. Kmetije so nekake fotografije dobrih ali slabih kmetov, dobro ali slabo oskrbovana zemlja pa zrcalce njihove notranjosti. Zemlje ne moremo goljufati, ljubljena daje svojemu rod svoj sad, ponižana ga odbija in odslavlja.

Čuvajmo našo zemljo! Tako ostanemo sveža, zelena vejica na deblu maternege naroda in živi mejnik slovenskega ozemlja, naša kmetija pa bo v rokah zavednega slovenskega kmeta njegova dedna last. —ci.

Podlistek

Orkan, roman v slikah. Konec.

16.

Nazadnje spet vstane dan. V jutranji svetlobi se kaže grozoten prizor. Otok, nekdanja domovina srečnih domačinov z južnega morja, je prazen in mrtev. Tisti redki, ki so mogli kje najti zavetja, gledajo brez besede opustošeno zemljo, nad katero je spet enkrat zmagalo morje.

17.

Po težkem boju z besnim orkanom, ki jo je zael na poti, se je ladja guvernerja de Laage vrnila

do opustošenega otoka Manukure. Guverner se je za deset let postaral v skrbi za usodo svoje žene. Ladja sreča čoln z edinimi ljudmi, ki so preživeli

strahoto, in guverner izve, da je Teraginjevo rodbino z njegovo ženo vred odnesla voda, ki je izruvala drevo, na katero so bili privezani. V silni bolečini sklene, da bo vseeno preiskal vso okolico otoka, čeprav ima le šibko upanje, da bi ženo našel. — Toda po čudežnem naključju so valovi drevo s Teraginjevo rodbino in guvernerjevo ženo vrgli na prazen otoček. Tam najde Terangi tudi čoln, ki ga je od nekod prinesel vihar. Nenadno zapazijo žrtve viharja na obzorju ladjo. Terangi začne dajati znamenja z ognjem, da bi parnik priklical. Guvernerjeva žena, ki se ji zdi, da je to ladja, ki lovi begunca, prosi Terangija, naj z rodbino beži na čoln. Terangi to tudi stori, prej pa

še zakuri ogenj tako, da dim zapazi guverner na ladji.

18.

Guverner hiti na pomoč neznanim ljudem na otoku. Ko pristane, najde tam ženo, ki bi rada rešila Terangija, in pove možu, da ni razen nje na otoku nikogar. Guverner opazi na pesku stopinje in išče z daljnogledom na obzorju, kjer se izgublja črna pika. Žena ga prosi, naj jo odpelje na ladjo in ga prepričuje, da je črna pika drevo, ki ga odnašajo valovi. Po mučnem premoru, med katerim je guverner prepoznal v čolnu Terangija, se nenadno obrne k ženi in pravi: „Tako je, res je drevo!“

Žena se mu z veselim krikom vrže okoli vratu, Terangi pa z ženo in otrokom plove v svobodo in novo življenje, ker jih v ljubečem objemu čaka sreča.

Domače novice

V prestolici Jugoslavije.

S. H.

Vlak izdihne in obstane. Dolgo je sopihal skozi prostrane jesenske pokrajine, da ga je vjela noč. „Stanica Beograd!“ — na cilju smo! Sprejme nas vrvenje in beganje, skozi meglo in soparo vidimo sence elegantnih potnikov, nosačev in še postopačev. Kmalu me vleče avto po strmih ulicah, mimo mene švigajo blesketajoče se luči, na temnem nebu se rišejo žareče reklame, visoke palače se izgubljajo v megleno noč, moderne limuzine nas srečavajo, tam na hribu se v luči žarometov svetli grad. Tako pozdravi obdonavska prestolica potnika-severnijaka.

Beograd ima dokaj slavno preteklost. Leži na pragu orienta, na križišču velik prometnih zvez, ob zalivu dveh velikih rek. Zavidljiva lega mu je prisodila važno zgodovinsko vlogo. Že pred davnimi tisočletji so za njim segali veliki narodi in mu hoteli biti gospodarji, snubili so ga s težkimi denarji in temnimi nakanami, prelivali zanj svojo kri. Nekdanjim Keltom je bil središče, Rimljani so tod trgovali in z utrdami krotili usiljive barbare. Bizantincem je odpiral pot na zahod. — V srednjem veku so ga posedli Srbi, za njimi so se razbohotili Ogrji, Turki so ga ropali in zažigali in se v njegovem zidovju pripravljali za izpade proti „krščanskim psom“. Zanj se je boril Evgen, „plemeniti vitez“, in zasadil na Kalimegdanu avstrijsko zastavo. Za njim ga je junaški srbski narod izbral za svojo prestolico, pred dvemi desetletji pa je postal osrčje prostrane jugoslovanske kraljevine.

Drugo jutro že stojim na Kalimegdanu, stari, romantični beograjski trdnjavi, ki je preživela vse veke. Tik mene se dviga visoko v zrak „Pobednik“, zmagalec, veličastno kiparsko delo velikega Meštoviča, simbol s krvjo priborjene svobode. Globoko pod menoj se steka Sava v Donavo, po vodah se bledavo blešči jutranje sonce, ob desni se dvigujejo sive zgradbe Zemuna, z leve me dosega tuljenje došlih ali poslavljajočih se ladij. Kalimegdan, nekoč nepremagljiva trdnjava, je danes velik in lep vrt z nasadi in spomeniki slavnih srbskih mož. Sanjava tišina vlada naokrog, le rahlo odmeva od daleč metež moderne mesta pod njim. V gornjem delu trdnjave so zgradbe vojnega muzeja z zanimivimi zbirkami orožja starih in novih časov. Ob njem je muzej mučeniškega kralja Aleksandra in v njem spomini, ob katerih se orosi oko strumnih Šumadijcev in vseh Jugoslovanov: kraljeva obleka, orožje, avto, s katerim se je vozil na svoji zadnji poti — poleg vitrine gorita noč in dan dve sveči. V spodnjem delu trdnjave se skriva cerkva Ružica in poleg nje kapelica sv. Petka, na oltarju gorijo sveče za žive, pod njim za mrtve, ikone (sve-te slike) pa merijo tujca z ostrimi pogledi. Vse to odmakne človeka, da se ob izstopu začuden zaze v beli dan in žareče sonce. (Se nadaljuje.)

Preko praznikov, t. j. od polnoči na 21. dec. pa do 3. januarja polnoči veljajo na železnici povratne vozovnice za znižano ceno, ki so običajne za vožnje od sobote do ponedeljka. Te ugodnosti naj se poslužijo tudi posetniki naših božičnih prirediteljev, predvsem voditeljskega in občnega zbora S. P. Z. v Celovcu.

Božični darilce „Koroškega Slovenca“. Uredništvo hoče še s svoje strani prispevati k lepemu praznovanju božiča v slovenski narodni družini. Božični številki bo priložilo ilustrirano priložilo, ki bo v slikah ponazorila velike dogodke zgodovinskega leta 1938 in nas še bolj povezala v kulturno celoto.

Božična drevesca. Avstrijski pokrajinski namestnik je odredil, da se morajo božična drevesca prodajati po določenih cenah in sicer: jelke (0.70 do 1.30 m) 1.20, (1.30—2 m) 1.50, (2—3 m) 2.50 RM, smrečice iste višine po 1.00, 1.27 in 2.12 RM. V občinah pod 2000 prebivalcev se odbije petina od določene cene. Za prodajo drevesc so nadalje predpisana posebna potrdila oz. izkazi.

Važno za inozemce! Vlada je odredila, da si morajo vsi, ki so tuji državljani ali brez državljanstva ter so dovršili 15. leto, oskrbeti posebno dovoljenje za bivanje v državi, če hočejo biti zaposleni kot delavci ali vršiti kako obrt ali bivati v državi nad 3 mesece. Za dovoljenje prosijo do 31. decembra pri občinskih uradih.

S 1. januarjem se pocienijo kmetijski stroji. Vlada bo z novim letom odpravila zadnje, doslej veljavne carinske postavke za uvoz kmetijskih strojev v Avstrijo. S tem se bodo stroji v deželi znatno pocenili in marsikdo si bo z novim letom nabavil to ali ono cenejše mehanično orodje za svoje gospodarstvo. Kdor bi torej imel večjo odvišno svoto, naj se zanima za cenike in tvrdke.

Novce za 2 in 5 šilingov zamenjate samo še do 31. decembra pri podružnici Narodne banke. Z novim letom se bodo ti novci plačevali samo še po vrednosti srebra.

To je korajža! V nekem kraju velikovškega okraja se je pred dobrim tednom vršilo narodno-socialistično zborovanje. Govornik je bil iz starega rajha. Razlagal je uspehe in cilje narodnega socializma na gospodarskem, političnem in socialnem polju. Po govoru se oglasi k besedi premenit slovenski gospodar, navaja načela, veljavna za zadržanje narodnih socialistov napram drugorodnim ljudstvom v državi, ter prosi za pojasnila k narodnostnemu položaju Slovencev v deželi. Zastavljeno vprašanje je vzbudilo živahno zanimanje. Nekateri so menili, da v deželi sploh ni Slovencev, drugi spet so obstoj Slovencev priznali, a se sklicevali na ljudsko voljo, navzoči nadučitelj je končno pojasnil, da hoče del slovenskega ljudstva veljati za nemško misleč, ostali pa je narodno-zaveden. Iz vsega tega je gost-govornik dobil približen vpogled v naše prilike in obljubil, da bo zadevo še proučeval. Odločni nastop gospodarja-Slovenca mu je bil očitno povšeči in tudi drugi navzoči Nemci so njegova izvajanja odobraval. Mi pa zamoremo njegovo korajžo priporočati samo v posnemanje.

Untermittendorf — Srednja ves pri Gorenčah. (Naša šola.) Z zanimanjem sledimo šolskim poročilom iz drugih krajev in se tolažimo, češ, saj drugod tudi ni nič boljše. Naša šola je postala popolnoma nemška. S prvim dnevom šolskega leta se učijo otroci pisati in brati v nemški gotici, Maklinova začetnica in slovensko berilo sta odpravljena. Šele v drugem oddelku drugega leta poučuje učitelj nekoliko latinice. Verouk je ostal za Slovence slovenski, za Nemce nemški. Težko pričakujemo, da bo oblast ugodila želji starišev in dovolila vsaj enoletni samoslovenski pouk. Sicer zna postati znanje državnega nemškega jezika pomanjkljivo, da bo joji!

Feistritz i. R. — Bistrica v Rožu. Tudi pri nas smo v novembru imeli povoden. V Medvedjem dolu je voda odnesla več mostov in porušila na več krajih cesto. Na spodnji Bistrici in Polani je deroči potok odtrgal jez, rušil bregove in odnesel s seboj nebroj drevja. Prebivalci so s strahom pričakovali, kedaj jim voda vdere v vas. V Dravo je hudournik nanosil toliko peska in drevja, da je struga zasuta domala do polovice. Regulacija nevarnega potoka postaja torej nujno potrebna, sicer znajo prihodnji nalivi ogroziti celo vas in prizadati ogromno škodo. — Dne 4. t. m. smo spremili na zadnji poti vdovo-posednico Marijo Ogris, p. d. Jakopičinjo na spodnji Bistrici. Dosegla je starost 74 let in bila vsled svoje verske in narodne značajnosti vobče spoštovana. Večni jim mir, Jakopičevim naše sožalje!

Drevo ga je podrlo. (Waidisch — Bajtiše.) Predzadnji ponedeljek so delavci v gozdu podirali drevesa. Pri tem je 46letni Jurij Oraže stopil na napačno stran, vjelo ga je padajoče drevo in mu zdrobilo levo nogo. Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnico, kjer se sedaj zdravi.

Čokoladni obročki. Prideni: 12 dkg sirovega masla, 1 žlica kakava, 2 rebri zmlete čokolade, 1 zavojček Dr. Oetkerjevega vanilijinega sladkorja, 1 zavojček Dr. Oetkerjeve šarteljmove mase, 2 žlici smetane ali mleka, 1 jajce. — Iz zgorajšnjih privedkov napravi testo, izreži z obodom obročke in peci pri srednji toploti.

Naša prosveta

Mojster slovenské besede.

Ob 20letnici smrti pisatelja Ivana Cankarja.

Dne 13. decembra 1918 je zatisnil oči veliki slovenski pisatelj Ivan Cankar. Njegov duh pa živi v Slovincih in bo živel, dokler bo živel naš rod. Cankar se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki. Kot mongo naših pisateljev je tudi Cankarja vodilo življenje v veliki svet, v duhu pa se je tolikrat vračal nazaj na svoj rojstni dom, v svoja otroška leta in k svoji tako ljubljeni materi. Študiral je realko v Ljubljani, pričel na Dunaju tehnični študij, a se kmalu popolnoma predal prisateljevanju. Polnih 11 let je živel na Dunaju borno življenje slovenskega umetnika in v tej dobi napisal večino svojih knjig, člankov in črtic. Leta 1909 se je vrnil v Ljubljano.

Cankarjeva pisana beseda poje. Prečudovit zvok ima. Kot mehka ilovica v prstih umetnika dobiva jezik pod Cankarjevim peresom obliko, ki je vselej najizrazitejši izraz misli, katero hoče izpovedati. V svojih delih je Cankar odkrit. Brezobzirno se bori za pravico in resnico, biča krivico in laž. Z rahločutnostjo velikega umetnika izrazi tudi najgorje, a ni nikdar umazan. Po silovitem notranjem boju se dokoplje do večnih vzorov: Mati — domovina — Bog!

Dobi se v knjigarni NS-Gauverlag, Klagenfurt, Bismarckring 13

Njegovo ljudstvo ga ni moglo doumeti in ogorčen je zapisal: „Vse sem ti dal, domovina, še svojo srčno kri, a ste me suvali kot psa, topli kot vola pred plugom... O domovina, ti si kakor vlačuga...!“ In vendar je vse osupnilo že tedaj, ko je zaživelo njegovo pero. Danes pa mu je slovenski narod hvaležen in ga uvršča med prve mojstre svoje besede.

Tudi tujina ga čisla in ceni. Nekatera njegova dela so prevedena v velike svetovne jezike in častno zastopajo slovensko ime v veliki družini narodov.

Nam v borbi za pravo maternega jezika pomeni Ivan Cankar še več! Pred očmi nam je vsa trpkost usode, ki bi rodu za nami zastrla čudovito Cankarjevo besedo, da bi jo samo še zlogoval in jecjal, in ne več doumel njene lepote. **Tudi največja naša žrtev je vredna velikana Cankarja, njegovih slovitih vrstnikov Župančiča, Preglja, Finžgarja in drugih slovenskih književnikov!** Brez njih bi bilo naše slovensko ljudstvo na Koroškem zapisano strašni duševni bedi in še strašnejši kulturni smrti. **Kajti le ti in nihče drugi imajo ključ do naših src.**

Zato naj živi med nami spomin na mojstra slovenske besede!

E. F.

27. decembra je voditeljski tečaj!

V Mohorjevi hiši v Celovcu se zberejo krajevni voditelji in voditeljice k važnim predavanjem in razgovorom. Začetek ob 9. uri dopoldne. Udeležence določijo društv. predsedniki.

28. decembra je občni zbor S. P. Z.!

Osrednja kulturna organizacija slovenske narodne družine podaja v sredo 28. t. m. obračun svojega dosedanjega dela in navodila za novo delovno leto. Občni zbor bodi dostojna manifestacija slovenske kulturne misli. Nanj so vabljeni vsi dobromisleči rojaki. Začetek ob 10. uri dopoldne.

Pismo iz dunajskega Slovenskega krožka. Med dunajskimi Slovenci je v novi sezoni zavel nov duh. Kar na prvem družabnem sestanku 20. m. m. so napolnili dvorano hotela Fuchs ter ob sviranju tamburašev pod vodstvom g. Viskoviča in pevskem nastopu mlade slovenske operne pevke gčne Ksenije Kušejeve doživeli kos svoje domovine. Še večjo družino je privabil Miklavžev večer dne 4. t. m. Došli so vsi od najodličnejših zastopnikov in predstavnikov slovenske krvi pa do onih, ki so šli z doma le „s trebuhom za kruhom“. Polnoštevno so se večera udeležili slovenski akademiki. Domače je govoril in dramil Miklavž: „Slovinci! Ostanite zvesti ter prihajajte v domači krog, kadar Vas odbor pokliče!“ Potem je delil bogato in razkošno vsem brez izjeme. Posrečeni pričetek prosvetnih večerov je predvsem zasluga krožkovega predsednika g. prof. Trosta, njegova požrtvovalnost naj bi bila vzgled še predsednikom društev v domovini. —ci.

Gospodarski vestnik

Čast stari raševini!

Niso še daleč časi, ko so med nas pohajali gorcjanci, stasiti po postavi, zagorelih obrazov in oblečeni v trpežno nekoliko okorno, a vendar okusno domačo raševinasto obleko. V času industrije in modernizma pa se ta častitljiva obleka ni skladala s koristni tovarniških obratov, zato so znali s prevejeno propagando prepričati ljudi, da je pridelovanje domače tkanine nedonosno. Medtem ko si podeželje danes nadeva mestno šaro, so se meščani spomnili starih, trpežnih prtov in vitke mestne frajle se nadvse počutijo v tovarniških prtenih oblekah.

Ne bomo se spuščali v gospodarske račune pri izdelavi domačega prta. Resnica je, da odpadejo glavni stroški na delo. Treba je marljivih rok pri pripravi zemlje za nikakor skromne tkaninske rastline, za sušenje in tritev, za prejo in tkanje. Če pa pomislimo, da se je večji del teh opravkov vršil v času, v katerem druga dela mirujejo, potem smemo reči, da se storjeno delo ni cenilo po navadnih gospodarskih pravilih. Gospodinjje nam včasih tožijo, da jim je v dolgih zimskih večerih

skoroda dolgčas in da često ne vedo, kam z nedeljskimi popoldnevi. Če torej odštejemo delo, je pridelovanje domačega prta vendarle donosno. Na žalost izumirajo pri nas stari, sloveči tkalci in bo umetnost tkanja kmalu pozabljena. V starem rajhu so zadnja leta začeli v posebnih tečajih poučevati kmečko mladino v tkanju. To je znamenje, da prihaja ta domača obrt spet do nove veljave. Današnji tovarniški izdelki se v svoji trpežnosti nikakor ne morejo meriti z domačim blagom in včasih se človeku lahko zgodi, da niti ne more vsega kupiti, kar mu je potrebno, da obleče sebe in svojo družino.

Prav dajemo kmetom, ki imajo za težnje, naj bi se s požitvijo domače obrti poživili tudi stari, romantični svet pravljic in pripovedk, samo pomilovalen posmeh. Za današnji, tako vsakdanji svet kraljestvo vodnega in gozdnega moža, škrafov in vil, nima več tiste privlačnosti. Manjka pa tudi duhovitih pripovednikov, ki bi znali zaposliti duha ob duhomornem delu. Morda pa se najde tudi v našem času nekaj, kar bi vedrilo delavce pri preji in tkanju. Lahko si zamišljamo, da bi dober list ali lepa knjiga v polni meri nadomestila nekdanjo pravljico in pripovedko. Tako bi bilo združeno koristno s prijetnim.

Kolikšno delo vršita kmet in kmetica? Kmečko delo je trdo in težavno. Vrhutega je dostikrat tako, da ni videti pravih sadov njegovega dela. Čevljar lahko pokaže na svoj izdelek, delavec na izvršeno delo in zaslužek, kmet pa se trudi pozno v noč in še ni ničesar videti. In vendar je dokazano, da dela kmet za 20% več kakor drugi ljudje, kmetica pa celo za celo tretjino več. A ravno pri njej se ne vidi delo: gospodinjstvo v hiši in hlevu, vrt, polje, povsod je treba gospodinjstvo, delo ji ne zastane niti za trenutek. Pa pride gospodar ali drugi in ji očita njeno nedelavnost, počasnost ali površnost. Če bi sešteli samo korake, ki jih gospodinja tekom desetletij napravi, bi dobili lepo pot okoli sveta morda celo kar dvakratno. Torej: nekoliko več rešpektu, spoštovanja pred kmečkim delom in posebno pred delom naših gospodinj!

Kaj storimo, če primanjkuje gnoja. Humus ali sprstenina je predpogoj rastlinske rasti. Prvi in najvažnejši vir za sprstenino je hlevski gnoj, ki dovaja zemlji vse potrebne redilne snovi. Če gnoja primanjkuje, si pomagamo s kompostom, ki je pravzaprav čista sprstenina. V kompostni kup kopičimo razne odpadke in jih potrošamo z neoljenim apnenim dušikom. Tekom pol leta se kup spremeni v izvrsten gnoj. Kako pridemo do prvega kupa? Na primeren prostor v vrtu pripravimo slamnatega gnoja, listja, praproti, plevela, raznih smeti iz hleva in drugih prostorov in še razno rastlinsko šaro. Kup dobro stlačimo v plasteh, na približno en kubični meter damo 3 do 5 kg apnena dušika, vrh kupa pa spet namečemo nekoliko prsti. Važno je, da je kup stlačen in zmočen, čez pol leta pa imamo izvrsten gnoj. Njegova prednost je, da uničuje plevelno seme in škodljive glivice.

O soji. Soja-fižol nam je le malo znana rastlina. A že pred 5000 leti je bila, tako pričajo izkopine, udomačena v vzhodni Aziji. Iz soje pridobivamo jedilno olje, uporabno moko in prav tečno živinsko krmo. Sadež vsebuje 35 odstotkov beljakovine in 18 odst. maščobe. (Rezko svinjsko meso ima 19 odst. beljakovine in 7 procentov maščobe.) V starem rajhu skušajo vzgojiti posebno vrsto soje, ki bo prav uporabna tudi za alpske predele.

Ovčje meso. Pri ovčjem mesu se vidi, kaj vse zmore navada. Ovca in koza sta po našem kravicu malih ljudi. Kmet se ukvarja kvečjemu s kravami in konji. Torej je tudi ovčje meso le malo priljubljeno. Od vsega v državi konzumiranega mesa je komaj dva procenta ovčjega. Zato pa velja med Angleži ovčje meso kot prava delikatesa. Najmanj četrtnina vsega mesa, ki pride na angleško mizo, je od ovce.

Ozeblina so neprijetna zimska nadloga. Kako jih zdravimo? Skrbeti moramo najprej za prostorno in toplo obutev, da kri lahko nemoteno kroži po nogah. Vsak dan si delamo pol ure kope in sicer menjaje toplo in mrzlo. Noge držimo nekaj časa v topli, potem zopet v mrzli vodi, narkar jih obrišemo in toplo zavijemo. Priporočajo tudi domača zdravila: surovo čebulo zrežemo na kose, potresemo s kuhinjsko soljo in pustimo, da se napravi sok. Preden gremo spat, si ozeblina natremo s tem sokom. Priporočajo tudi topolovo mažo, terpentinsko olje in smrekovo smolo. Dobro je tudi brinjevo olje ali kafarna maža.

Beljaške tržne cene. Čajno maslo (1 kg) 3,07, mehki sir 0,66, slaniki (sveži) 0,60, prekajeni 1,00, makrele 1,60, ščuke 2,00, krapi 2—2,50, jegulje 2,00—3,00, kokoši 2,00, kokoši, deljene 2,20—2,30,

kapuni 3,20, pitane race, osnažene 2,20, pitane gosi, osnažene 2,20, goveje meso (prednje) 1, kakovost 1,60—1,73, zadnje 1,86—2,00, svinjsko stegno 2,00 RM, jajca po teži od 9,50, 13 pienigov komad.

Zanimivosti

Usoda francoske družine z 10 sinovi. Zakonca Ruelland v francoskem mestecu Rouena sta imela ob izbruhu svetovne vojne 18 otrok in od teh deset fantov. Ker so fantje dosegali vojaško starost, so bili takoj vpoklicani. Šest od njih je ostalo v strelskih jarkih, dva sta životarila kot vojna pohabljenca, ostala dva še živita ter sta oba viteza Častne legije, kateri pripadajo največji Francozi. Šestim padlim bratom so hvaložni Francozi posvetili ulico sredi njihovega domačega kraja.

Za svetlo-modro vrtnico je neka ameriška družba razpisala nagrado milijona frankov. Seve tekmujejo vsi znani vrtnarji celega sveta za bajno svoto, ki bi jih rešila vseh skrbi. Največ izgledov ima nek francoski profesor, ki se že desetletja peča z vrtnarjenjem. Sedaj ima velike grede posajene z vijoletnimi in rdečimi vrtnicami in že je s križanjem vzgojil rožo temno modre barve. Še par vigredi, pravi gospod profesor, in nagrada bo v njegovem žepu.

Svetovna razstava bo prihodnje leto v Ameriki in sicer v New-Yorku. S pripravami so že začeli. Med drugim bodo pokazali tudi pristno ameriško farmo z vsem živim drobižem, ki spada na njo. Kalkulirajo, da bodo velemeščani prijetno iznenadeni, ko bodo sredi svojega mesta lahko videli, ki jim dajejo mleko, meso, jajca, maslo itd. Sedaj so sredi milijonskega mesta začeli pripravljati pravcato žitno polje. Na tisoč kvadratnih metrov so navozili zemlje, jo razorali in posejali s pšenico. Do razstave bo pšenica ravno prav v cvetju, pravijo. Njujorčani bodo torej celo izvedeli, iz česa se prideluje njihov vsakdanji kruh.

Dragocena znamka. O zbiralcih znamk ste gotovo že marsikaj slišali. V strast jim je prešlo, da zbirajo najrazličnejše znamke in so tem srečnejši, čim popolnejša je njihova zbirka. Obstojajo pravcate borze za znamke, da o trgovinah ne govorimo. Seve imajo tudi svoje cene za rabljene znamke. Čim redkejša je znamka, tem višja je njena vrednost. Nedavno so v ameriškem mestecu Kemmore odkrili znamko, ki je najslavnejša in najdražja na svetu. Je iz leta 1856, rdeče barve ter je bila izdana v angleški Guayani. Ker je edina na svetu, je njena podrobna zgodovina podrobno poznana. Zanj ponuja neka milijonarka celih 37.500 dolarjev, kar je precej nad 100.000 naših mark. Kup se ji še ni posrečil.

Skrivnost zrcalca. Po Gornjem Rožu poznajo pripovedko o nekem beneškem trgovcu, ki je v Jepi stikal za zlatom. Da bi pridobil zase rutarjana, ki je za skrivnost vedel, mu je kazal nek okrogel, svetel predmet, v katerem je kmet zrl svojo ženo v domači hiši. Pripovedka se naslanja

na zgodovinsko dejstvo, da so Benečani odkrili zrcalo. Pred kakimi tristo leti so izdelovali Benečani krasno brušena zrcala, a so svojo skrivnost skrbno čuvali. Nekoč pa uidejo štirje Benečani skrivaj v Francijo in izdajo za dober denar beneško skrivnost. Nastale so nove steklarne, ki so izdelovale zrcala po beneškem vzorcu in beneške slave je bilo konec.

Svoj nos poglej! V zadnjem času prorokujejo človekov značaj celo po nosu. Velik nos, pravijo novi „učenjaki“, pomeni dober značaj. Po značaju slabi ljudje imajo majhne nosove. Če je gornji del nosu bolj razvit od konca, so duhovne lastnosti močnejše od čustvenih. Ljudje močne volje in precejšnje nestrpnosti imajo orlovske nosove, potlačen nos priča o neiskrenosti, vihrovosti in lakavosti. Oster nos dokazuje prepirljivost. Dolge nosove imajo ljudje, ki jih radi vtikajo v tuje zadeve. Debele nosove nosijo ljudje, ki so nagnjeni k gmotnim skrbem in jim je užitek nad vse. Rdeči nosovi pa svoje nosilce že po barvi izdajajo. — Torej: poglej svoj nos!

Listnica uredništva, G. P. Č. Vaše zanimanje nas je prav razveselilo in bomo pisem vsikdar veselili. Pozdravljeni! — **G. —ci.** Piši kratko in jedrnato, da ustrežeš bralcem in nam! — **G. Tr. A.** Glede dostavljanja je medtem bilo urejeno. V državi, katero navajate v pismu, naš list ni prepovedan, že leta sem pa poslanih števil ne dobiva nobeden tamošnjih naročnikov. — **G. J. Z.** Dvomite o pravilnosti naše „Zile“ in nam svetujete „Ziljo“, češ, da bi sicer morali tudi pisati Belak in Beličani. Nam pa se (vendarle) zdi, da za lastna imena sicer običajna jezikovna pravila dovoljujejo tudi izjeme. Zakaj ne pišemo „Celjovec“ in zakaj govori ljudstvo o „Beli“? — **G. M. P.** Seve bomo poročila naših rojakov onstran „Juže“ radi ponatisnili. — **G. M. Z.** O listu se laskavo izražate, a najlepša hvala je v tem, da ga širiš in priporočate. To velja tudi za druga slična pisma. — **G. E. F.** Še se oglasite! — **G. S. M. v L.** Da ne boš preveč sameval, smo Tvojo željo sporočili upravi. — **Gčna S. T.** Izide skrajšano v božični številki. — **G. J. J.** Za naše prilike je sporočeni slučaj precejšna malomarnost, ki naj se ne ponovi več! — **Ga. E. M.** Ne! Kdor je član tega ali onega odseka narodno-socialistične organizacije, sme po naših informacijah delovati tudi naprej v naši narodni družini in njenih ustanovah. Neprilike je treba razjasniti pri pristojnem dež. vodstvu. Isto velja tudi za denarne podpore (Kinderbeihilfe) in druge ugodnosti. — **G. S. H.** Prijetno, a nekoliko dolgovozno kramljaš. — **G. M. Št.** Častitamo Vam k odločnemu nastopu! Narodno-socialistična načela in izjave merodajnih voditeljev dežele in države nas potrjujejo v naši narodni zvestobi in prav stori, kdor se pri govorih in razgovorih opre na načela in izjave. — **Ostalim** prihodnjč. Pozdrav!

Kovačija s stanovanjem se da s 1. januarjem v najem. Naslov: Gregor Sgiarovello, p. d. Drzovc, St. Lamprecht, p. Rosegg. 61

Dr. Lj. St. KOSIER:

Grossdeutschland und Jugoslawien

politika, gospodarstvo, kultura, preteklost, sedanost, bodočnost. II. izdaja!

V enem mesecu prodanih 4633 izvodov!

Sodba tiska: „Knjiga, ki se mora čitati...“

Knjiga prinaša najvažnejše s tega področja. Aktualna in pomembna knjiga, ki črpa iz nemških in jugoslovanskih virov. Posebno obširno je obdelan problem **nemštva v Jugoslaviji in jugoslovenstva v Veliki Nemčiji.**

Okusna tehnična izdelava, 355 strani velike oblike, v platno vezana z ilustr. ovojem ter kartonom. Prodajna cena za Veliko Nemčijo RM 14.—. Jugoslovani naročajo knjigo pri: Ekonomska Biblioteka, Zagreb 6, poštni predal 5.

Odrezati

Bestellschein.

An die
**Manzsche
Verlagsbuchhandlung
J. Klinkhard & Co.**
60 **WIEN I.**

Hiedurch bestelle ich aus dem Mitteleuropäischen Verlag:

... Exemplare „Großdeutschland und Jugoslawien“ von Dr. Lj. St. Kosier, Berlin-Beograd 1939, zum Subskriptionspreise von RM 14.— pro Exemplar, in Ganzleinenband, mit ill. Umschlag und Schutzkarton.

Ort—Datum:

Name—Firma:

Volle Adresse: